

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.021/2023/6. szám

A felperes:

felperes1 (cím1.)

A felperes képviselője:

ügyvédi iroda (ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd, cím2)

Az alperes:

alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője:

ügyvédi iroda1 (ügyintéző: dr. Kovács Loránd ügyvéd, cím4)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

alperes 12. sorszám alatt (kiegészítve Pf. 3. sorszám alatt)

A per tárgya:

személyiségi jogi igények érvényesítése

Az elsőfokú bíróság:

Pécsi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat:

50.P.20.342/2022/11. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek tizenöt napon belül 19.050 (tizenkilencezer-ötven) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget, továbbá az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára – az esedékesség napjáig 48.000 (negyvennyolcezer) forint meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket. Az esedékesség napja a jelen határozat meghozatalát követő hatvanadik nap. Az illeték megfizetése során a közlemény rovatban a Pécsi Ítéltábla megnevezését, a jelen határozat ügyszámát, valamint a fizetésre kötelezett adószámát fel kell tüntetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes a párt (a továbbiakban: párt1) pártigazgatója volt.

- [2] Az alperes az általa üzemeltetett www.bxx.hu internetes oldalon 2018. március 21. napján „A pártl pártigazgatója érdekeltl táskahordozója” című cikket jelentetett meg, melyben foglaltak szerint „...a pártl pártigazgatója, felperesl jár pénzért érdekeltl-hez, hogy a lefizetésekre legyen elegendő pénz.”, illetve „...rajta keresztül jutnak el a vesztegetésre szánt feketepénzek a pártl képviselőjelöltjeihez.”
- [3] A felperes kereseti kérelmében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42.§ (2) bekezdése, 2:43.§ d) pontja, 2:45.§ (2) bekezdése, 2:51.§ (1) bekezdésének a) pontja alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes a fentiekkel megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát, és kérte az alperes kötelezését 400.000 forint sérelemdíj megfizetésére.
- [4] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a perbeli cikkben megjelent állítások valóságosak. Tény, hogy a felperes rendszeresen járt érdekeltl-hez, egy alkalommal fénykép is készült róla, ahogy onnan táskával a vállán távozik. A Fővárosi Törvényszék előtt 69.P.22.756/2018. számon folyamatban volt eljárásban pedig több tanú vallotta, hogy a párton belüli szöbeszéd szerint érdekeltl-től sok pénz áramlott a pártl felé. Mindebből levonható az a következtetés, hogy a finanszírozás koordinátora nem lehetett más, mint a felperes. Mindemellett az olvasók tisztában vannak a pártpolitikai véleménynyilvánítások túlzásokra hajlamos jellemzőivel, ezért a sérelmezett kijelentések nem minősülnek olyan közléseknek, amelyek a felperes társadalmi megítélését csorbítanák. A sérelemdíj iránti követelést azért tartotta alaptalannak, mert a felperes a www.feol.hu internetes oldalon közzétett azonos tartalmú cikkért már megfelelő kompenzációban, 400.000 forint sérelemdíjban részesült (Győri Ítéltábla Pf.I.20.192/2021/4.szám).
- [5] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát az általa üzemeltetett www.bxx.hu internetes oldalon 2018. március 21. napján „A pártl pártigazgatója érdekeltl táskahordozója” címmel megjelent cikkben annak valótlan híresztelésével, hogy a párt pártigazgatójaként a felperes a 2018-as választási kampányban érdekeltl-hez járt más pártok képviselőjelöltjeinek lefizetésére szánt pénzért, és a felperesen keresztül jutottak el a vesztegetésre szánt feketepénzek a pártl képviselőjelöltjeihez. Kötelezte az alperest 400.000 forint sérelemdíj, 38.100 forint perköltség, 36.000 forint meg nem fizetett eljárási illeték megfizetésére.
- [6] Ítéletének indokolásában felhívta az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, IX. cikk (1) és (4) bekezdését, a Ptk. 2:42.§ (1) bekezdését, 2:43.§ d) pontját, 2:44.§-át, 2:45.§ (2) bekezdését, 2:51.§ (1) bekezdés a) pontját, 2:52.§ (1)-(3) bekezdéseit, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény 4.§ (3) bekezdését.
- [7] A jóhírnév megsértésének megállapításához szükséges három konjunktív tényállási elem (híresztelés megtörténte; tény valótlansága; sértő jelleg) fennállását külön-külön vizsgálta. Rögzítette, hogy a sérelmezett közlés tartalma nem volt vitatott. A tényállítás valótlansága körében utalt rá, hogy az alperes által közzétett állítások valóságának bizonyítása a hivatkozás szintjén maradt. A tényállítás sértő jellegét illetően nem értett egyet azzal az alperesi védekezéssel, hogy a sérelmezett közlés a felperes társadalmi megítélését nem csorbítja. Vítán felülinek minősítette, hogy a tényállítás alkalmas arra, hogy a felperesbe vetett választói bizalmat megingassa, hitelességét megkérdőjelezze. Kifejtette, hogy a felperes jóhírnevének megsértése az alperes részéről megvalósult, a sérelemdíj fizetésére kötelezés mindegyik törvényi feltétele fennáll. Rámutatott, hogy a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény 10.§ (1) bekezdése értelmében az alperes feladata a közügyekről, jelentőséggel bíró eseményekről való hiteles, gyors és pontos tájékoztatás. Ebből fakadó kötelezettsége, hogy a tényállítások valóságtartalmáról meggyőződjön, az érintett álláspontját is megismerje, az elvárható körültekintés elmulasztása a felróhatóságát megalapozza. A jogsértést jelentős súlyúnak minősítette az elsőfokú bíróság arra

figyelemmel, hogy a cikket célzottan a választások időszakában, a választáson induló egyik párt vezetőjével kapcsolatban jelentették meg, széles nyilvánosságot kapott a közlés. A jogsértés súlyára, a felróhatóság mértékére és a kialakult bírói gyakorlatra figyelemmel az igényelt 400.000 forint sérelemdíj összegét az okozott sérelemmel arányos mértékűnek ítélte.

- [8] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Fellebbezését azzal indokolta, hogy közismert tények alapján megalapozottan jutott a sérelmezett következtetésekre. Mivel a felperes a pártl pártigazgatójaként rendszeresen tárgyalt érdekeltl-val, aki a pártlhoz közel álló személyek szerint is a pártl kampányát finanszírozta, az a közlés, hogy érdekeltl-hez a felperes járt pénzért, és érdekeltl pénze rajta keresztül jutott el a pártl képviselőjelöltjeihez, kellő ténybeli alapon nyugvó logikus következtetés.
- [9] Kiemelte, hogy a perbeli cikk a pártl pártfinanszírozásának jelentős közérdeklődésre számot tartó kérdésében való megszólalásnak minősül, aktuális témát dolgoz fel, így annak a véleménynyilvánítási szabadság magasabb szintű védelmét kell biztosítani. Hivatkozott a 7/2014. (III. 3.) AB határozat [49] és [50] bekezdéseiben kifejtettekre, miszerint a tényállítást tartalmazó megnyilvánulások szintén részei a szólásszabadságnak, a politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme mind a közügyekben megfogalmazott értékítéletekre, mind pedig a közügyek körébe tartozó tényállításokra vonatkozik.
- [10] Hangsúlyozta a közszereplő felperes fokozott tűrési kötelezettségét, rámutatva, hogy a felperes a közszereplők kategóriáján belül a szólásszabadság szempontjából legkevésbé védett személyi körbe tartozó politikus, politikai viták aktív résztvevője, akinek számolnia kell azzal, hogy megnyilatkozásait, cselekményeit mások élesen bírálják, tetteit, a vele történeteket a sajtó értelmezi, politikai hitelességét megkérdőjelezi.
- [11] A sértő jelleg hiánya körében hivatkozott arra, hogy a politikai közszereplők esetében a nyilvánosság eleve a demokratikus vita szükségszerű részeként, jellemzően a különböző politikai érdekek mentén értelmezendő megnyilvánulásként kezeli a bírálatot és minősítést {3111/2022. (III. 23.) AB határozat [32]-[33] bekezdések}. Az általános tapasztalat szerint az ilyen típusú közlések a közéleti szereplők hitelességét csekély mértékben érintik.
- [12] Emellett a felperes által kért sérelemdíjat eltúlzottnak minősítette, arra hivatkozott, hogy a felperes a jogsértésből eredő köztudomású hátrányokon túl további hátrányok bekövetkezésére nem hivatkozott, az általános élettapasztalatok alapján nem vonható le olyan következtetés, hogy a megítélt sérelemdíjra jogosult lenne. A jogsértésként értékelt állítás nem a felperes személyiségét minősíti. A közvélemény a felperes vonatkozásában újra megjelenő állításokat eleve fenntartásokkal, kellő távolságtartással kezeli, a perbeli közlés tartalma az átlagolvasót a felperesről alkotott benyomásában már nem befolyásolta. Azt a csekély hátrányt, amelyet az általános élettapasztalat szerint a sérelmezett közlések a felperesnek okozhattak, az önkéntes helyreigazítás teljes mértékben kompenzálta, a hátrányos következményeket a felperes csak rövid ideig volt kénytelen elviselni. A nem kiemelkedő súlyú jogsértés esetében a sérelemdíj másodlagos preventív funkciója nem érvényesülhet hangsúlyozottan. A magánjogi büntető jelleg is csak abban az esetben lehet hangsúlyos, ha a jogsértő fél kiemelkedő súlyú, szándékos sérelmet okoz, amely a jelen esetben nem valósult meg.
- [13] Az alperes a másodfokú bíróság felhívására a fellebbezését azzal egészítette ki, hogy a felperes Ptk. 2:42.§ (2) bekezdése, 2:43.§ d) pontja és a 2:45.§ (2) bekezdése szerinti jogait nem sértette meg.
- [14] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.
- [15] Hangsúlyozta fellebbezési ellenkérelmében a felperes, hogy a per tárgyává tett állítás ténybeli alappal egyáltalán nem rendelkezett, azt értékítéletnek tekinteni nem lehet. A tényállítások

nem csak valótlanok, hanem tudatosan hamisak voltak, amit alátámaszt, hogy az alperes az ő álláspontját meg sem kísérelte megismerni. A perbeli cikk állításai kifejezetten sértőek, a megye közélet iránt érdeklődő olvasóközönsége körében népszerű hírportálon a demokratikus választási folyamatok befolyásolására irányuló súlyos korrupciós bűncselekmény-sorozatban való aktív részességgel vádolta meg az alperes, amit a közvélemény kellő körültekintés mellett sem tud pusztán a közéleti hitelessége vitatásaként értékelhető közlésnek tekinteni. Rámutatott, hogy a Ptk. 2:52.§ (1) bekezdése szerinti igénye kapcsán nem volt köteles bizonyítani az őt ért nem vagyoni hátrányt, a köztudomású tényekre alapított hivatkozás és azok értékelése is elfogadható. A sérelemdíj preventív funkciójának előtérbe kerülését indokoló tényállási elemek a perbeli esetben fennállnak. Az alperes nem tett közzé helyreigazítást, ennek megtörténte az elsőfokú eljárás során nem is hivatkozott.

- [16] A fellebbezés nem alapos.
- [17] Az elsőfokú ítélet anyagi jogi megfelelőségének felülbírálata során a másodfokú bíróság a Pp. 369.§ (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkörében a megállapított tényekből az elsőfokú bírósággal érdemben azonos következtetést vont le, a megállapított tényeket másként nem minősítette.
- [18] A másodfokú eljárásban már nem volt vitás, hogy azokat az ellenkérelemben valósnak állított tényeket, miszerint a felperes érdekeltl-hez járt a más pártok képviselőjelöltjeinek lefizetésére szánt pénzekért és a fekete pénzek rajta keresztül jutottak el a pártl képviselőjelöltjeihez, az alperes nem bizonyította. Ezek helyett bizonyított ténynek legfeljebb azt lehet tekinteni, hogy abban a pártban, melynek a felperes igazgatója volt, szóbeszéd terjedt el érdekeltl-től származó kampánypénzekről, a felperesnek pedig volt (jogszerű indokkal is magyarázható) kapcsolata érdekeltl val. A másodfokú bíróság egyetértett a felperesnek azzal a jogi álláspontjával, hogy ezeken a ténybeli alapokon annak híresztelése, hogy a felperes érdekeltl-hez járt a más pártok képviselőjelöltjeinek lefizetésére szánt pénzekért és a fekete pénzek rajta keresztül jutottak el a pártl képviselőjelöltjeihez, a véleménynyilvánítási szabadság kereteit meghaladja.
- [19] A 7/2014. (III. 7.) AB határozatban kifejtettekre is figyelemmel az kétségtelen, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megszólalásokra attól függetlenül kiterjed, hogy a vélemény értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen, tiszteletreméltó vagy elvetendő. A tényállítást tartalmazó megnyilvánulások pedig úgyszintén részei a szólásszabadságnak, egyrészt, mivel valamely tény közlése is kifejezhet személyes véleményt, másrészt tényközlések nélkül a véleményformálás is ellehetetlenülne. A 13/2014. (IV. 18.) AB határozat [37] bekezdésében felhívott EJEB gyakorlata szerint szintén a vélemény szabadság oltalma alatt állnak az erős, túlzó jellegű kritikát megfogalmazó és polemikus stílusban megírt, ámde vékony ténybeli alapokon nyugvó értékítéletek is. Ugyanitt arra is rámutatott az Alkotmánybíróság, hogy az EJEB mércéje szerint minél határozottabb, erősebb egy-egy értékítélet, annál szorosabb ténybeli kötődést kell mutatnia [EJEB, Pedersen és Baadsgaard kontra Dánia, (49017/99), 2004. december 17., 76. bekezdés].
- [20] A perbeli, vesztegetési ügygel foglalkozó írás egy név szerint megjelölt pártlos képviselőjelölt által a konkurens jelöltnek tett fizetési ajánlatról készített hangfelvétel kapcsán fejt ki a visszalépés adásvételével kapcsolatos véleményt, és tájékoztat az hírlap értesülésére hivatkozással arról, hogy nem egyedi esetről van szó. Ehhez kötődően ismerteti azokat a felperes által sérelmezett híreszteléseket, hogy a lefizetésekhez szükséges pénzekért a felperes jár érdekeltl-hez, és rajta keresztül kerülnek a pénzek a képviselőjelöltekhez. Kifejezetten a felperes vonatkozásában az írás tehát egyértelmű tényközlést, nem pedig bírálatot kifejező értékítéletet tartalmaz. Amennyiben pedig a érdekeltl-től származó kampánypénzekkel kapcsolatos, párton belüli szóbeszédből, továbbá a felperesnek érdekeltl-nél történő

megjelenéséből kiindulva tett, az állítás szintjén megfogalmazott következtetéseket a véleményformálás lehetőségét biztosító megnyilvánulásnak lehetne is tekinteni, ilyen igazolt körülmények mellett az olvasóknak azzal a tényként kezelendő információval történő ellátása, hogy a nem legális forrásból származó, lefizetésre szánt pénz a képviselőjelöltekhez a felperes aktív közreműködésével jut el, adott esetben a vékony ténybeli alapot is nélkülözi. A érdekelt1-nél való megjelenésből ugyanis még a érdekelt1-től származónak vélt pénzre vonatkozó szóbeszéd mellett sem következik, hogy a felperes a megjelölt személytől a híresztelt módon pénzt vett át, és azt a híresztelt célra fordította. Ilyen körülmények között pedig az alperes a tényállítás véleménynyilvánítási szabadság által biztosított védelmére megalapozottan nem hivatkozhat, a Ptk. 2:45.§ (2) bekezdése szerinti személyiségi jogsértést a valóltan tény híresztelésével megvalósította.

- [21] Nem fogadta el a másodfokú bíróság sem az alperesnek azt a hivatkozását, hogy a perbeli közlés az átlagolvasót a felperesről alkotott benyomásában nem befolyásolta, mert a politikusokat ért bírálatot, minősítést a társadalmi nyilvánosság kellő távolságtartással kezeli. A 7/2014. (III. 7.) AB határozatban az Alkotmánybíróság arra mutatott rá, hogy a közéleti viták során elhangzottakat a társadalom kellő körületekintéssel tudja értékelni (Indokolás [57]): ennek a közvéleményben kialakult távolságtartást szempontként kezelő, az Alkotmánybíróság által a választási kampány szabad folyásának védelmében kidolgozott gyakorlatnak azonban lényeges eleme, hogy a politikusok egymás közötti vitájára, és nem általában a sajtóközlésekre vonatkozik. Másrészt pedig még a politikusok egymás közti vitájával kapcsolatban is hangsúlyozta az Alkotmánybíróság, hogy a választási kampány szabadságának védelme nem jelenti azt, hogy a jelöltek bármilyen valóltan információt, állítást terjeszthetnek egymásról. Ahogyan a 3107/2018. (IV. 9.) AB határozatban is fogalmazott az Alkotmánybíróság: ha a megnyilatkozásnak észszerűen még a kampány körülményei között sem tulajdonítható olyan jelentés, amely szerint a közlést a választók az érintett múlt- vagy jövőbeli politikájára, vagy a jelölt alkalmasságára vonatkozó politikai véleményként értelmezik, akkor helye lehet a közlő valóltan tényállítás miatt történő felelősségre vonásának. Minél nagyobb súlya van a megnyilvánulás ténybeli elemének, annál inkább valószínűsíthető, hogy az állítás jogszerűségének megítélésére valóban a tényállításokra irányadó követelmények alapján kerüljön sor {3111/2002. III.23.) AB határozat, indokolás [46] bekezdés}.
- [22] A másodfokú bíróság a sérelemdíj Ptk. 2:52.§ (3) bekezdés szerint mérlegelt mértékével is egyetértett. 400.000 forint sérelemdíj a perbeli jogsértésből az általános élettapasztalatok mellett bekövetkező hátrányok másnemű, vagyoni előnnyel történő ellensúlyozására a közszereplő felperes esetében is indokolt és szükséges, függetlenül attól, hogy a valóltan tény a felperes személyiségének melyik oldalát sérti. A megítélt sérelemdíj olyan mértéket jelent, melynél a magánjogi büntető jelleg nem jut különösebb hangsúlyhoz. Egyebekben pedig, miután az alperes szem elől tévesztette, hogy a közéleti viták minél szabadabb folyásának biztosítása sem ad felmentést a következtetések és a tények megkülönböztethető módon történő közlésén alapuló hitelesség követelménye alól, a jogsértés, illetve a felróhatóság sem tekinthető csekély vagy jelentéktelen súlyúnak. A fellebbezésben nyomatékosan hangsúlyozott helyreigazítás (melynek esetleges megtörténte sem minősülhetne teljeskörű elégtételnek, egyebekben viszont a jogalapi védekezés aaptalanságát erősítené) olyan új tény, melyet a Pp. 373.§ (2) bekezdésére figyelemmel a másodfokú bíróság nem vehetett figyelembe.
- [23] A másodfokú bíróság a fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [24] Az alperes fellebbezése eredménytelen maradt, azért a felperes másodfokú eljárásban felmerült költségét a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján ő köteles viselni, a felperes által

felszámítottakkal egyező, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdésének, 4/A.§-ának megfelelő összegben.

- [25] A másodfokú bíróság a Pp. 102.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest, hogy a meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 78.§ (4) bekezdése szerint fizesse meg, egyúttal a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdése alapján tájékoztatta az alperest az esedékesség időpontjáról, valamint a fizetés során a közlemény rovatban feltüntetendő adatokról.
- [26] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376.§ (1) bekezdés a)-c) pontjaiban írt feltételek hiányában tárgyaláson kívül bírálta el.

Pécs, 2023. június 12.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, Dr. Kovács János s.k. bíró